

TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U POSLOVANJU MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

Šoja, Laura

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:527627>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij (Poduzetništvo)

Laura Šoja

**TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U POSLOVANJU
MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA**

Završni rad

Osijek, 2021. godina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij (Poduzetništvo)

Laura Šoja

**TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U POSLOVANJU
MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA**

Završni rad

Kolegij: Financiranje poduzetničkog pothvata

JMBAG: 0010226304

e-mail: lsoja@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Anamarija Delić

Osijek, 2021. godina

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate Study (Entrepreneurship)

Laura Šoja

**MAIN FINANCIAL STATEMENTS IN THE OPERATIONS OF
SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES**

Final paper

Osijek, 2021. year

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Laura Šoja

JMBAG: 0010226304

OIB: 45221633801

e-mail za kontakt: laurasoja35@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski studij (Poduzetništvo)

Naslov rada: Temeljni financijski izvještaji u poslovanju malih i srednjih poduzeća

Mentor/mentorica rada: Anamarija Delić

U Osijeku, 2021. godine

Potpis:

TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI U POSLOVANJU MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

SAŽETAK

Uspješno poslovanje itekako je veliki izazov u okruženju u kojem se nalazimo. Okolina se neprestano mijenja i promjene se događaju iz dana u dan. Iz tog se razloga i poslovanje tvrtki itekako mijenja te tvrtke moraju biti spremne na donošenje brzih, ali u isto vrijeme kvalitetnih odluka. Temeljni financijski izvještaji pružaju informacije koje imaju veliku važnost menadžerima u donošenju poslovnih odluka. Način poslovanja poduzeća krije se u podacima unutar temeljnih financijskih izvještaja. Njihova je analiza važna, kako internim tako i eksternim korisnicima financijskih izvještaja. Sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja ovisi o veličini poduzeća. Mala i srednja poduzeća nisu dužna sastaviti i objaviti svih pet financijskih izvještaja. Njihova je obveza sastavljanje i objavljivanje bilance, računa dobiti i gubitka te bilješka uz financijske izvještaje. Osim analize temeljnih financijskih izvještaja, provodi se i analiza pomoću financijskih pokazatelja. Podaci potrebni za njihov izračun nalaze su unutar temeljnih financijskih izvještaja. Ovo je još jedan važan razlog njihova sastavljanja.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, temeljni financijski izvještaji, financijski pokazatelji

MAIN FINANCIAL STATEMENTS IN THE OPERATIONS OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

ABSTRACT

A successful business is a great challenge in the environment we are in. The environment is constantly changing and changes happen day after day. For this reason, the operations of companies are changing too, and these companies have to be prepared to make quick, but at the same time quality decisions. The underlying financial statements provide information that is of great importance to managers in making business decisions. The way the company operates is hidden in the data within the basic financial statements. Their analysis is important, both for internal and external users of financial statements. The preparation of basic financial statements depends on the size of the enterprise. Small and medium-sized enterprises are not required to prepare and publish all five financial statements. They must draw up and publish the balance sheet, profit and loss accounts, and a note to the accounts. In addition to the analysis of the underlying financial statements, an analysis is carried out using financial indicators. The data necessary for their calculation are within the underlying financial statements. This is another important reason for putting them together.

Keywords: main financial statements, financial indicators, analysis of main financial statements

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. METODOLOGIJA RADA	2
2.1. PREDMET ISTRAŽIVANJA	2
2.2. METODE ISTRAŽIVANJA	2
2.3. CILJ RADA	2
3. TEMELJNA FINACIJSKA IZVJEŠĆA I NJIHOVA ANALIZA	3
3.1. BILANCA	5
3.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA	8
3.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	10
3.4. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA	11
3.5. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE	11
4. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	12
4.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	13
4.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	14
4.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI	16
4.4. POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	17
4.5. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	17
4.6. POKAZATELJI INVESTIRANJA	18
5. PRAKTIČNI DIO RADA: ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA HIDROING D.O.O.	19
5.1. BILANCA	19
5.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA	22
5.3. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE	24
5.4. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	25
6. ZAKLJUČAK	30
POPIS TABLICA	34

1. UVOD

Promjene u poslovnoj okolini i poduzećima prisutne su od samog početka poslovanja. U današnjem vremenu ključno je da poduzeća budu fleksibilna, spremna na brze promjene te prilagodljiva okolini. Danas je sve više promjena u okruženju i sve se brže događaju. Sve je teže upravljati poduzećima i nastojati osigurati njihov kontinuirani rast i napredak. Iz tih je razloga iznimno važno raspolagati kvalitetnim i prije svega točnim informacijama o poduzeću i njegovom poslovanju. Upravo te informacije predstavljaju podlogu menadžmentu za uspješno upravljanje poduzećem u turbulentnoj okolini današnjice. „Kako bi se osigurali uvjeti koji omogućuju razvoj i opstanak poduzeća na tržištu nužno je upravljanje poslovanjem. Iz tog proizlazi važnost analize poslovanja koja daje informacije potrebne za upravljanje.“ (Žager, 1996:6) Analiza financijskih izvještaja predstavlja podlogu za kvalitetno upravljanje poduzećem. Kako bi analiza bila uspješna, nužno je zasebno poznavanje financijskih izvještaja. „Financijski izvještaji predstavljaju krvnu sliku poduzeća.“ (Čandrlić, 2009) Svaka osoba u poduzeću koja donosi bilo kakve odluke mora imati potrebne računovodstvene informacije.

Bilanca, Račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaju spadaju u skupinu temeljnih financijskih izvještaja. Prema nastavnim materijalima „cilj je pomoću temeljnih financijskih saznati financijski položaj poduzeća i uspješnost poslovanja. Izvješća predstavljaju završnu fazu računovodstvene obrade podataka“ (Delić, 2020). Međutim, veličina poduzeća određuje koje financijske izvještaje prema zakonu poduzeće treba sastavljati. Prema Guziću (2020) svih pet temeljnih financijskih izvještaja su dužna sastavljati društva koja se smatraju velikim poslovnim subjektima. Ona primjenjuju Međunarodne standarde financijskih izvještavanja. Osim njih, financijske izvještaje su dužni sastavljati i srednji poduzetnici koji primjenjuju Hrvatske standarde financijskog izvješćivanja. S druge strane, mikro i mala poduzeća nisu dužna sastavljati sva financijska izvješća, već isključivo bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

2. METODOLOGIJA RADA

2.1. PREDMET ISTRAŽIVANJA

U ovom radu se istražuju temeljni financijski izvještaji u poslovanju malih i srednjih poduzeća. Naime, gotovo je nemoguće uspješno voditi poslovanje poduzeća bez sastavljanja financijskih izvještaja i njihove analize. Iz tog su razloga predmet istraživanja temeljni financijski izvještaji. Pet je temeljnih financijskih izvještaja. Riječ je o bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala, izvještaju o novčanom toku te bilješkama uz financijske izvještaje. Svaki navedeni izvještaj je zasebno definiran i obrađen, kako općenito, tako i na primjeru navedenog poduzeća. Naglašena je važnost analize financijskih izvještaja pomoću pokazatelja za čiji su izračun potrebni podaci upravo iz temeljnih financijskih izvještaja. Detaljnije su objašnjeni financijski izvještaji koje moraju sastaviti mikro i mala poduzeća, odnosno bilanca, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

2.2. METODE ISTRAŽIVANJA

U radu je korišteno nekoliko metoda istraživanja, a neke od njih su: metoda analize i sinteze, metoda deskripcije te metoda kompilacije. Rad se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. Teorijski dio rada rezultat je analize prijašnjih završnih radova, diplomskih radova, akademskih radova, članaka i napisanih knjiga, odnosno nastao je na temelju sekundarnih podataka.

U praktičnom dijelu rada analizirana su financijska izvješća poduzeća Hidroing d.o.o. Podaci navedenog poduzeća dostupni su na stranici FINE (Financijske agencije), odnosno putem Registra završnih financijskih izvještaja (RGFI).

2.3. CILJ RADA

Cilj je ovoga rada pojedinačno definirati temeljne financijske izvještaje, analizirati ih te naglasiti njihovu važnost u poslovanju poduzeća. Osim navedenog, cilj ovoga rada je teorijsko znanje primijeniti na primjeru poduzeća Hidroing d.o.o. Osijek.

3. TEMELJNA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I NJIHOVA ANALIZA

Uspješno upravljanje poslovanjem nije jednostavan posao. Svako poduzeće treba vođu koji će ga usmjeravati i neprestano poboljšavati i raditi na njemu. Kao i živa bića, poduzeća prolaze kroz svoje životne faze i neprestano se mijenjaju, što za sobom povlači nužnost donošenja odluka. Svakom direktoru i menadžeru u cilju je poboljšati poslovanje poduzeća i osigurati njegov rast. Iz tih je razloga iznimno važno raspolagati pravovaljanim i točnim informacijama prilikom donošenja strateških odluka. Pomoću financijskih izvještaja prati se poslovanje poduzeća, ali i njegova uspješnost. Stoga, računovodstvo ima iznimno važnu ulogu unutar poduzeća. Prema nastavnim materijalima kolegija Financiranje poduzetničkog pothvata, „financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvene obrade podataka, a njihov je cilj informiranje korisnika o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti njegova poslovanja“ (Delić, 2020). Prema Volareviću i Varoviću (2013) oni su proizvod računovodstvenog sustava. Financijska izvješća obuhvaćaju cjelokupan set različitih izvješća čiji je sadržaj propisan te izvješća čiji sadržaj nije detaljnije propisan. „Propisani su Zakonom o računovodstvu. Zajedno trebaju sadržavati istinit i vjerodostojan prikaz stvarnog stanja imovine, obveza i kapitala društva te njegovih financijskih rezultata i novčanih tijekova“ (Guzić, 2020:1).

Korisnici se financijskih izvještaja dijele na interne (unutarnje) i eksterne (vanjske) korisnike. U skupinu unutarnjih korisnika spadaju menadžment, uprava i zaposlenici. S druge se pak strane u skupinu vanjskih korisnika ubrajaju vlasnici, investitori, kreditori, revizori i javnost. Osoba koja zna čitati financijska izvješća itekako zna ustanoviti „zdravlje“ poduzeća. Pet je temeljnih financijskih izvješća, a riječ je o bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala, izvješću o novčanom toku te bilješkama uz financijske izvještaje. „Svaki financijski izvještaj zasebno govori o stanju i uspješnosti poslovanja, no međusobno su itekako povezani i nadopunjuju se. Zajedno daju jedinstvenu sliku poduzeća.“ (Tintor, 2020:141) Neka od navedenih financijskih izvještaja imaju statičan, dok neka imaju dinamičan karakter. Bilanca ima statičan karakter jer pokazuje stanje imovine, obveza i kapitala u točno određenom trenutku dok neki od ostalih financijskih izvještaja imaju dinamičan karakter jer pokazuju promjene stanja kroz određeno vremensko razdoblje. Iako postoji pet temeljnih financijskih izvještaja, koji povezani govore o uspješnosti poslovanja, njihovo sastavljanje ovisi o veličini poduzeća. Mikro i mala poduzeća nisu obvezna sastavljati sve financijske izvještaje kao što to moraju činiti ona velika. Kako navodi

Guzić (2020) svih „pet spomenutih financijskih izvještaja moraju sastavljati samo poduzeća koja se smatraju velikim poduzetnicima i koji primjenjuju Međunarodne standarde financijskih izvješćivanja te srednji poduzetnici s primjenjivanjem Hrvatskih standarda financijskog izvješćivanja. Mikro i mala poduzeća, ako nisu društva od posebnog interesa, imaju manji opseg financijskih izvješća.“ (Guzić, 2020: 1) Mikro i mala poduzeća trebaju sastaviti bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijska izvješća. „Kako bi poduzeća pripadala jednoj od navedenih kategorija MSP-a, potrebno je zadovoljiti najmanje dva od tri propisana kriterija. Poduzeća se klasificiraju prema broju zaposlenih, prihodu i ukupnoj aktivi. Kriteriji su prikazani tablicom“ (HGK, 2014, <https://www.hgk.hr/documents/vodiczadefinicijumalogisrednjegpoduzetnistvaunatjecajimazadodjelusredstavaizfondovaeuhgkanaliza0120144457b5747dec0a7.pdf>, pristupljeno 25.5.2021.).

Tablica 1. Razvrstavanje poduzetnika prema veličini

Kategorija poduzeća	Broj zaposlenih	Prihod	Ukupna aktiva
Mikro poduzetnici	10	5,2 milijuna kuna	2,6 milijuna kuna
Mali poduzetnici	50	60 milijuna kuna	30 milijuna kuna
Srednji poduzetnici	250	300 milijuna kuna	150 milijuna kuna
Veliki poduzetnici	250	300 milijuna kuna	150 milijuna kuna

Izvor: Razvrstavanje poduzetnika prema veličini (Računovodstvo, revizija i financije, 2020, br. 1/20.)

Iz tablice broj 1 moguće je utvrditi veličinu poduzeća, a samim time i nužnost sastavljanja pojedinog financijskog izvješća.

Volarević i Varović (2013) tvrde kako su najvažnija „kvalitativna obilježja financijskih izvještaja, a to su razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.“ (Volarević, 2013: 121) Postoji velik broj razloga zašto je važno razumjeti čitati financijska izvješća i pravilno se služiti njihovim podacima. „Čitanjem financijskih izvješća dolazi se do podataka ostvaruje li poduzeće dobit ili gubitak, koliki su mu troškovi te koji su troškovi najveći, moguće je utvrditi visinu dugova kupaca, ali i visinu dugovanja dobavljačima i slično“ (Prstec, 2020). Iz bilance je moguće ustanoviti stanje imovine, obveza i kapitala u točno određenom trenutku, a najčešće se ono utvrđuje na kraju kalendarske

godine. S druge strane, pomoću računa dobiti i gubitka prikazuje se uspješnost poslovanja u određenom vremenskom razdoblju. „Izveštaj o novčanim tokovima prikazuje primitke i izdatke novca i novčanih ekvivalenata, kao primitke i izdatke od poslovnih, financijskih i investicijskih aktivnosti“ (Tintor, 2020:141). Izveštaj o promjenama kapitala ukazuje na povećanje ili smanjenje kapitala u određenom vremenskom razdoblju. Prema Tintoru (2020) „bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja, a sadrže dopunsku prezentaciju, objašnjenja i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjeni kapitala.“ (Tintor, 2020:141). Podaci prikazani u financijskim izvješćima moraju biti jasni i razumljivi njihovim korisnicima te se moraju moći uspoređivati sa financijskim izvještajima prethodnih godina, ali i s financijskim izvještajima poduzeća slične djelatnosti. U nastavku su detaljnije objašnjeni financijski izvještaji.

3.1. BILANCA

Prema nastavnim materijalima kolegija Financiranje poduzetničkog pothvata „bilanca je temeljni financijski izvještaj koji daje sistematizirani pregled stanja imovine, obveza i kapitala poduzeća na određeni dan“ (Delić, 2020). Ona prikazuje financijski položaj promatranog poduzeća i služi za ocjenu sigurnosti poslovanja. „Bilanca sadrži podatke pomoću kojih se identificira rizik u poslovanju“ (Delić, 2020). Ukoliko se detaljno analizira bilanca, utoliko je moguće doći do podataka o financijskoj snazi poduzeća, njegovoj likvidnosti te mogućnosti podmirivanja svojih obaveza. „Bilancu, odnosno Izveštaj o financijskom položaju, kako ju naziva Zakon o računovodstvu, sastavljaju svi poduzetnici koji su obveznici primjene ZOR-a, neovisno o tome je li riječ o mikro, malim, srednjim ili velikim poduzećima“ (Jurić, 2020:70). Bilanca je statičnog karaktera, s obzirom da prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala u točno određenom trenutku. Unutar je bilance moguće pronaći podatke prikazane za prethodnu i tekuću godinu i to u kunama, odnosno nacionalnoj valuti. Bilanca sadrži aktivu i pasivu. Unutar aktive je prikazana imovina poduzeća, dok pasivu poduzeća čine njegove obveze i kapital. Nužno je da su aktiva i pasiva poduzeća jednake. Riječ je o temeljnom načelu bilančne ravnoteže:

$$\mathbf{AKTIVA = PASIVA}$$

Ukoliko se umjesto aktive i pasive upotrijebe pojmovi imovine, obveze i kapitala, utoliko jednadžba glasi:

$$\text{IMOVINA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}$$

Kao što je prethodno rečeno, aktivu poduzeća čini imovina. Prema Delić (Nastavni materijali, 2020) aktivu poduzeća čini imovina od koje poduzeće očekuje novčanu korist u budućnosti. Imovina poduzeća dijeli se na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Imovina u aktivu poduzeća prikazana je prema kriteriju rastuće likvidnosti. Iz tog su razloga prema Tintoru (2020) prvo prikazani dijelovi dugotrajne imovine, a nakon njih dijelovi kratkotrajne imovine. Dugotrajna se imovina naziva još stalna ili fiksna imovina. Ona se pretvara u novac u vremenskom periodu dužem od jedne godine. Dugotrajnu imovinu čine nematerijalna imovina, materijalna imovina, dugotrajna financijska imovina i dugoročna potraživanja.

Kratkotrajna se imovina naziva još tekuća ili obrtna imovina. Prema Delić (Nastavni materijali, 2020) kratkotrajna se imovina razlikuje od dugotrajne po stupnju unovčivosti, a iz tog proizlazi kako se kratkotrajna imovina pretvara u novac u razdoblju od godinu dana. Kratkotrajnu imovinu poduzeća čine zalihe, kratkoročna potraživanja, kratkotrajna financijska imovina te novac u banci i blagajni. Ukupnu aktivu poduzeća čini zbroj svih navedenih stavki. Prema nastavnim materijalima kolegija Financiranje poduzetničkog pothvata, osim njih postoje i potraživanja za upisani neuplaćeni kapital, plaćeni troškovi budućeg razdoblja te izvanbilančni zapisi (Delić, 2020). Pasivu poduzeća čine kapital i obveze. Sva imovina koju poduzeće sadrži ima način svoga stjecanja. Stoga, ovisno o tome tko je uložio novac u poduzeće izvori financiranja imovine se prema vlasništvu dijele na vlastite i tuđe izvore. Vlastite izvore financiranja čini kapital, dok su tuđi izvori financiranja obveze. S druge strane, izvori sredstava se dijele i prema kriteriju ročnosti, pa se tako razlikuju kratkoročne obveze, dugoročne obveze i trajni izvori odnosno kapital. Kratkoročne obveze poduzeće podmiruje unutar jedne godine, a svoje dugoročne obveze poduzeće podmiruje u razdoblju duljem od jedne godine.

Razlika između imovine i obveza je kapital. On je interni izvor financiranja. Kapital unosi vlasnik u poduzeće prilikom njegovog osnivanja. Usporedbom bilanci na kraju kalendarske godine moguće je utvrditi jesu li se dogodile određene promjene u stavci kapitala. On se može povećavati, smanjivati ili ostati nepromijenjen. Povećanje stavke kapitala može nastati prilikom dodatnog ulaganja u poduzeće ili zadržavanjem njegove dobiti na kraju razdoblja, dok smanjenje stavke

kapitala može biti posljedica ostvarenog gubitka ili raspodjele kapitala vlasnicima. Osim kapitala, pasivu bilance čine još rezerviranja, dugoročne i kratkoročne obveze. Promatrajući cjelokupnu bilancu, razlikom između tekuće aktive i tekućih obveza dolazi se do iznosa neto obrtnog kapitala (NOK). Tablica u nastavku pojednostavljeno prikazuje bilancu poduzeća.

Tablica 2. Pojednostavljeni prikaz bilance poduzeća

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE I. Temeljni kapital II. Kapitalne rezerve III. Rezerve iz dobiti IV. Revalorizacijske rezerve V. Rezerve fer vrijednosti VI. Zadržana dobit ili preneseni gubitak VII. Dobit ili gubitak poslovne godine VIII. Manjinski interes
B) DUGOTRAJNA IMOVINA I. Nematerijalna imovina II. Materijalna imovina III. Dugotrajna financijska imovina IV. Potraživanja	B) REZERVIRANJA
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA I. Zalihe II. Potraživanja III. Kratkotrajna financijska imovina IV. Novac u banci i blagajni	C) DUGOROČNE OBVEZE
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	D) KRATKOROČNE OBVEZE

E) IZVANBILANČNI ZAPISI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA
	F) IZVANBILANČNI ZAPISI
UKUPNA AKTIVA = UKUPNA PASIVA	

Izvor: Volarević i Varović, Osnove računovodstva, MATE d.o.o., Zagreb, 2020:123

3.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka jedan je od pet temeljnih financijskih izvještaja. Njega su dužni izraditi svi poslovni subjekti, neovisno o tome radi li se o malim, srednjim ili velikim poduzećima. Svaki vlasnik, jednako kao i investitor ili dioničar, očekuje da poslovni subjekt posluje profitabilno te da na kraju razdoblja ostvaruje dobit. Prihode i rashode poduzeća nemoguće je utvrditi iz bilance poduzeća jer ona sadrži stanje imovine, obveza i kapitala u točno određenom trenutku te je statičnog karaktera. Iz tih je razloga nužno analizirati drugi financijski izvještaj, a riječ je o računu dobiti i gubitka. Iz njega se prije svega utvrđuje profitabilnost poduzeća. Prema Orsagu i Gulinu (1994) u ovom se financijskom izvještaju nalaze aktivnosti tvrtke kroz određeno vremensko razdoblje, a najčešće je riječ o jednoj poslovnoj godini, koja se podudara s kalendarskom godinom. Za razliku od bilance koja ima statičan karakter, račun dobiti i gubitka ima dinamičan karakter s obzirom prikazuje promjene koje su se dogodile u rasponu od jedne godine. „Prate se poslovne promjene nastale na računima prihoda i rashoda upravo u određenom vremenskom razdoblju, a najčešće je riječ od razdoblju između 1. siječnja i 31. prosinca.“ (Volarević i Varović, 2013:137). Račun dobiti i gubitka sadrži prihode, rashode i financijski rezultat. Ukoliko su prihodi veći od rashoda, utoliko poduzeće ima dobit na kraju razdoblja. S druge strane, ukoliko su rashodi veći od prihoda, utoliko poduzeće ima gubitak. „Svi financijski izvještaji se sastavljaju po načelu nastanka događaja. Iz tog se razloga i prihodi i rashodi prikazuju po načelu nastanka događaja (Štahan, 2017.)

„Prihod je povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, kada ti priljevi imaju za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane sudionika u kapitalu. S druge strane, rashodi su smanjenje ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza što za posljedicu ima smanjenje kapitala, osim onog u svezi s

raspodjelom sudionicima u kapitalu.“ (Slovinac, 2017:733) Prema Delić (Nastavni materijali, 2020) prihodi i rashodi se dijele na poslovne prihode i rashode te financijske prihode i rashode. U poslovne prihode spadaju prihodi od prodaje proizvoda i usluga, roba, prihodi od kompenzacija, subvencija i slično. S druge strane, u financijske prihode spadaju prihodi od udjela u dobiti, prihodi od dividendi, kamata, tečajnih razlika i drugi. Rashodi uključuju poslovne i financijske rashode. Poslovni rashodi nastaju kao rezultat obavljanja primarne djelatnosti promatranog poduzeća. Tu spadaju materijalni troškovi u koje se ubrajaju troškovi sirovina i materijala, troškovi prodane robe i ostali vanjski troškovi, zatim troškovi osoblja, odnosno neto plaće i nadnice, troškovi poreza i doprinosa iz plaća i doprinosi na plaću. Osim navedenog, u poslovne rashode se ubraja i amortizacija, vrijednosno usklađenje, rezerviranja te ostali poslovni rashodi. U financijske rashode spadaju kamate na kredite, negativne tečajne razlike, gubitci od prodaje dionica i slično. Na kraju računa dobiti i gubitka, prikazuje se je li poduzeće ostvarilo dobit ili gubitak. Dobit je pozitivna razlika između prihoda i rashoda poduzeća, a ona predstavlja dobit prije oporezivanja. Razlika između dobiti prije oporezivanja i poreza na dobit je dobit nakon oporezivanja. S druge strane, gubitak predstavlja negativnu razliku između prihoda i rashoda te ukazuje na probleme poslovanja promatranog poduzeća. Tablica u nastavku prikazuje pojednostavljenu verziju računa dobiti i gubitka.

Tablica 3. Pojednostavljeni prikaz računa dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA
1. POSLOVNI PRIHODI
2. POSLOVNI RASHODI
3. FINANCIJSKI PRIHODI
4. FINANCIJSKI RASHODI
5. OSTALI (IZVANREDNI) PRIHODI
6. OSTALI (IZVANREDNI) RASHODI
7. UKUPNI PRIHODI (1+3+5)
8. UKUPNI RASHODI (2+4+6)
9. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA

10. POREZ NA DOBIT
11. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Volarević i Varović, Osnove računovodstva, MATE d.o.o., Zagreb, 2020:140

3.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

Internim je korisnicima financijskih izvještaja itekako važno utvrditi na koji se način kreće novac u poduzeću. Iz tog je razloga izvještaj o novčanim tokovima od velike važnosti. Pomoću njega moguće je utvrditi na koji se način novac kreće u poduzeću, odnosno na što se i kako troši. Naravno, ovim financijskim izvještajem je moguće utvrditi i izvore novca u poduzeću. Novčani tok, eng. *cash flow*, se sastoji od priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata. Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 7 „novac predstavlja novac u blagajni i depozite po viđenju, dok novčani ekvivalenti podrazumijevaju kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertirati u poznate iznose novca i podložna su beznačajnom riziku promjena vrijednosti.“ (Narodne novine, br.136, 2009). Novčani tok sadrži priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata. Iz navedenog financijskog izvještaja moguće je procijeniti sposobnost poduzeća da podmiri obveze prema dužnicima. Novčani tijek se sastoji od poslovnih, financijskih i investicijskih aktivnosti. Glavni je cilj ovog financijskog izvještaja utvrditi trošili li poduzeće više novaca nego što ga prima. „Poslovne aktivnosti su glavne i druge aktivnosti poduzetnika. To su najznačajnije aktivnosti društva jer proizlaze iz njegove osnovne djelatnosti, kao što su proizvodnja dobara, trgovina ili pružanje usluga, a istodobno osiguravaju novčana sredstva za održavanje i unaprjeđenje poslovanja. Investicijske ili ulagačke aktivnosti poduzetnika vezane su za njegovu dugotrajnu imovinu, odnosno za njezino stjecanje i otuđivanje. Financijske aktivnosti su sve aktivnosti poduzetnika čija je posljedica promjena strukture i sastava kapitala te njegova zaduživanja. (Vuk, 2020:157-159)“ Kao što je na samom početku bilo riječi, izvještaj o novčanim tokovima ne sastavljaju sva poduzeća. Nužnost sastavljanja ovisi o njihovoj veličini. Mala i srednja poduzeća nisu nužna sastavljati ovaj financijski izvještaj. Izvještaj o novčanom toku je slikovito moguće usporediti s „novčanikom“ svakog poduzetnika. (Poslovni dnevnik, 2013)

3.4. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

Izvještaj o promjenama kapitala sastavljaju poduzeća koja se po svojoj veličini svrstavaju u srednje i velike poduzetnike, uključujući i subjekte od javnog interesa. Navedeni financijski izvještaj mogu sastavljati i ostala poduzeća, no nisu ga dužna javno objaviti. Struktura i sadržaj izvještaja o promjenama kapitala zakonom su propisana. „Izvještaj se sastavlja u skladu sa zahtjevima Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja“. (Cirkveni Filipović, 2020:165) Prema Cirkveni Filipović ovaj izvještaj sadrži „promjene svih komponenti kapitala između dvaju datuma bilance, odnosno promjene između uloženog i zarađenog kapitala te izravne promjene u kapitalu.“ (Cirkveni Filipović, 2020:165) Neke od promjeni na stavkama kapitala su neto dobit, dodatna ulaganja vlasnika, visina dividendi te revalorizacijske rezerve.

3.5. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje su jedan od temeljnih financijskih izvještaja. One služe za lakše razumijevanje ostalih financijskih izvještaja. Pružaju dodatne informacije pomoću kojih se izvještaji mogu bolje razumjeti. U njemu se nalaze informacije o poduzetniku i načinu poslovanja njegovog poduzeća. Izvještaj treba sadržavati informacije koje su korisne korisnicima temeljnih financijskih izvještaja. Prema Marjanović, Kavanagh (2020) „informacija je značajna ako njezino neobjavlivanje može utjecati na poslovne odluke donesene na temelju financijskih izvještaja.“ (Marjanović, Kavanagh, 2020:174) Ovaj financijski izvještaj sastavljaju sva poduzeća. Njegov je sadržaj određen računovodstvenim standardima.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

„Analiza financijskih izvještaja predstavlja proces determiniranja značajnih poslovnih i financijskih karakteristika tvrtke iz računovodstvenih podataka. Karakterizira je široka upotreba financijskih izvještaja i raznovrsnih financijskih pokazatelja.“ (Orsag i Gulin, 1994:22) Iz svega navedenog, moguće je zaključiti kako se analiza financijskih izvještaja sastoji od analize financijskih izvještaja i analize pomoću financijskih indikatora - pokazatelja.

Na početku ovog završnog rada je bilo riječi o temeljnim financijskim izvještajima, dok su u nastavku pojašnjeni financijski pokazatelji. Općenito, analiza financijskih izvještaja služi za prikupljanje podataka koji će omogućiti jednostavnije donošenje poslovnih odluke. Valja naglasiti kako se odluke ne donose isključivo u poduzeću, već i u njegovoj okolini koja itekako utječe na način njegovog poslovanja. Brojni su korisnici financijskih izvještaja. Dijelimo ih na interne i eksterne korisnike. „Eksternu analizu provode osobe izvan poduzeća, a to su dioničari, investitori kreditori i slično. Ona se koristi postojećim financijskim izvještajima. Interna se analiza financijskih izvještaja provodi u financijskom i računovodstvenom odjelu poduzeća. Ona je puno detaljnija od eksterne analize.“ (Orsag i Gulin, 1994:23).

Financijski pokazatelji predstavljaju odnos između dviju veličina. Prema Orsagu (1994) se pomoću financijskih pokazatelja stvara veza koju nije moguće pronaći isključivo iz brojki u izvještajima. Upotreba financijskih pokazatelja moguća je tek kada se dobiveni rezultati uspoređuju s određenim standardnim veličinama. Grupiranje financijskih pokazatelja prikazano je sljedećom tablicom.

Tablica 4. Grupiranje financijskih pokazatelja

FINANCIJSKI POKAZATELJI
1. Pokazatelji likvidnosti
2. Pokazatelji zaduženosti
3. Pokazatelji aktivnosti
4. Pokazatelji ekonomičnosti
5. Pokazatelji profitabilnosti
6. Pokazatelji investiranja

4.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

Prema Žageru (2019) likvidnost se opisuje kao sposobnost plaćanja obveza. Svakom je poduzeću u cilju da bude likvidno, odnosno da na vrijeme podmiruje svoje obveze. Dobiveni su podaci značajni menadžerima koji prate obveze prema kreditorima, dobavljačima, državi i slično. Pokazatelji likvidnosti se dijela na koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent financijske stabilnosti i neto obrtni kapital. „Navedeni pokazatelji utvrđuju se na temelju podataka obuhvaćenih u bilanci.“ (Žager, 1996:20)

a) Koeficijent tekuće likvidnosti

Pomoću koeficijenta tekuće likvidnosti moguće je utvrditi sposobnost podmirivanja kratkoročnih obveza poduzeća. Računa se tako da se u odnos stavljaju kratkotrajna imovina i kratkoročne obveze. Najidealnija situacija je da odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza bude 2:1. Prema Orsagu i Gulinu (1994) idealno bi bilo kada bi ovaj omjer iznosio 3:1. Njegova formula slijedi u nastavku.

$$\text{Koficijent tekuće likvidnosit} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent tekuće likvidnosti ukazuje na likvidnost poduzeća. On ne bi trebao iznositi manje od 2 jer navedeno ukazuje kako kratkotrajna imovina nije veća od kratkoročnih obveza. Kako bi se održala tekuća likvidnost izuzetno je važna veličina neto radnog ili obrtnog kapitala (NOK). Razlika između tekuće imovine i tekućih obveza je NOK. Postojanje neto radnog kapitala znači da se sve manji dio glavnice i dugoročnih obveza koristi za financiranje dugotrajne imovine, a sve veći za financiranje kratkotrajne imovine, a što je dobro za održavanje likvidnosti.

b) Koeficijent ubrzane likvidnosti

Koeficijent ubrzane likvidnosti spada u skupinu pokazatelja likvidnosti. U odnos se stavlja razlika između kratkotrajne imovine i zaliha te kratkoročnih obveza. „Upućuje na mogućnost održavanja solventnosti poduzeća jer dovodi u vezu imovinu poduzeća koja će se brzo pretvoriti u novac s

obvezama koje brzo dospijevaju. „ (Orsag i Gulin, 1994:56) Vrijednost ovog koeficijenta ne bi trebala iznositi manje od 1. Formula ovog pokazatelja prikazana je u nastavku.

$$\text{Koficijent ubrzane likvidnosit} = \frac{\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

c) Koeficijent trenutne likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti je jedan od značajnijih koeficijenata likvidnosti. U odnos se stavljaju novac i kratkoročne obveze. Sukladno tome, ovaj koeficijent govori o sposobnosti poduzeća da podmiri svoje trenutne obveze. Njegova formula prikazana je u nastavku.

$$\text{Koficijent trenutne likvidnosit} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Prema Delić (Nastavni materijali, 2020) ovaj je koeficijent značajan u slučaju da najveću stavku u kratkotrajnoj imovine čine potraživanja.

d) Koeficijent financijske stabilnosti

Koeficijent financijske stabilnosti također spada u pokazatelje likvidnosti. Njegov iznos bi trebao bi iznositi manje od 1. Što manji rezultat, pozitivna je tendencija. Ukoliko se koeficijent smanjuje, utoliko se likvidnost i financijska stabilnosti povećavaju. KFS koji je manji od 1 ukazuje na činjenicu kako se iz dugoročnih izvora financira kratkotrajna imovina. Formula navedenog koeficijenta prikazana je u nastavku.

$$\text{Koficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}}$$

e) Neto obrtni kapital

Razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza je neto radni kapital. Poželjno je da on bude pozitivan jer to upućuje na sposobnost poduzeća da podmiruje svoje dospjele obveze.

4.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Pokazatelji su zaduženosti druga skupina financijskih pokazatelja. Pomoću njih moguće je utvrditi na koji način poduzeće financira svoju imovinu. Pomoću njih je moguće utvrditi relativnu zaduženost poduzeća. Pokazatelji zaduženosti korisnicima financijskih izvještaja pokazuju i na

koje se sve načine poduzeće zadužilo te do kojeg iznosa. Naravno, valja napomenuti kako nije dobro niti je poželjno da poduzeće bude izrazito zaduženo. Na taj se način gubi financijska fleksibilnost koja se negativno odražava na cjelokupno poslovanje. Navedeno ne znači da se poduzeće ne treba niti malo zadužiti. Važno je samo da ona bude pod kontrolom. U skupinu pokazatelja zaduženosti spadaju koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, odnos duga i glavnice, stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II. U nastavku su objašnjeni i detaljnije obrađeni neki od navedenih pokazatelja zaduženosti.

a) Koeficijent zaduženosti

„Koeficijent zaduženosti pruža informaciju o mjeri do koje poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja.“ (Delić, Nastavni materijali, 2020) Što je koeficijent zaduženosti veći to je rizičnije poslovanje. Na taj način se povećava mogućnost da poduzeće neće moći podmiriti svoje obveze. Prema standardima, vrijednost ovog koeficijent bi trebala iznositi 50% i manje. Koeficijent zaduženosti ukazuje do kojeg se iznosa poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava, a koliko iz vlastitih izvora. Iz tog se razloga u odnos stavljaju ukupne obveze te ukupna imovina.

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$$

b) Koeficijent vlastitog financiranja

Navedeni koeficijent, za razliku od prethodnog koeficijenta, govori o tome koliko se poduzeće financira iz vlastitog kapitala. Poželjno je da ovaj koeficijent bude što veći, odnosno veći od koeficijenta zaduženosti. U pravilu bi on treba iznositi 50% i više. Njegova je formula prikazana u nastavku.

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$$

c) Odnos duga i glavnice

Odnos duga i glavnice također spada u skupinu pokazatelja zaduženosti. Kao što i sam naziv upućuje, u odnos se stavljaju dug i glavnica. Navedeni odnos bi trebao iznositi 2:1, drugim riječima glavnica bi trebala biti duplo veća od duga. U nastavku slijedi izračun ovog koeficijenta.

$$\text{Odnos duga i glavnice} = \frac{\text{ukupni dug}}{\text{Glavnica}}$$

4.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI

„Pokazatelji aktivnosti ili poznatiji kao koeficijent obrtaja utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka.“ (Žager, 1996:22) Prema Orsagu i Gulinu (1994) oni ukazuju na učinkovitost upravljanja imovinom promatranog poduzeća. Ukoliko je poznat koeficijent obrtaja, utoliko je moguće izračunati prosječne dane vezivanja sredstava. Bilo bi dobro da ovaj koeficijent bude što veći jer to upućuje na činjenicu kako je potrebno što manje vremena da se obrne promatrana imovina. Najkorišteniji pokazatelji su koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta dugotrajne imovine, koeficijent obrat kratkotrajne imovine, analiza zaliha te analiza potraživanja.

a) Koeficijent obrta ukupne imovine

Ovaj koeficijent ukazuje na to koliko se puta ukupna imovina poduzeća obrne tijekom jedne godine. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude što veći, a računa se na sljedeći način:

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna imovina}}$$

b) koeficijent obrta kratkotrajne i dugotrajne imovine

Navedeni se koeficijenti računaju na isti način kao i koeficijent obrta ukupne imovine. Ukupni prihodi se dijele s kratkotrajnom, odnosno dugotrajnom imovinom poduzeća. Daju informaciju o tome koliko se puta obrne dugotrajna, odnosno kratkotrajna imovina poduzeća u razdoblju od jedne godine. Također, poželjno je da koeficijent bude što veći.

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{kratkotrajna imovina}}$$

$$\text{Koeficijent obrta dugotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

c) Analiza zaliha i potraživanja

Za izračune navedenih pokazatelja u odnos se stavljaju prihodi od prodaje s vrijednostima zaliha, odnosno potraživanja. Prema Delić (Nastavni materijali, 2020) u analizi zaliha nalaze se sljedeći pokazatelji: koeficijent obrta zaliha, prosječno vrijeme investiranja u zalihe te omjer zaliha prema

prodaji. U analizi potraživanja pronalaze se: koeficijent obrta potraživanja, trajanje naplate potraživanja te omjer potraživanja prema prodaji.

4.4. POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

Pokazatelji ekonomičnosti u odnos stavljaju prihode i rashode poduzeća. Podaci se izvlače iz računa dobiti i gubitka. „Predstavljaju odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.“ (Žager, 1996:23) Ako je vrijednost manja od 1, poduzeće ostvaruje gubitak. Pokazatelji se ekonomičnosti sastoje od četiri vrste pokazatelja, a to su: ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovnih aktivnosti, ekonomičnost financiranja i ekonomičnost izvanrednih aktivnosti.

4.5. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

Navedena skupina pokazatelja korisnicima analize financijskih izvještaja daje podatke o ukupnoj učinkovitosti poslovanja promatranog poduzeća. Analiza profitabilnosti jedna je od najvažnijih stavki sveobuhvatne analize financijskih izvještaja. „Pokazatelji profitabilnosti mjere uspjeh ostvarivanja zarade poduzeća.“ (Orsag i Gulin, 1994:61) Najznačajniji pokazatelji su: marža profita, stopa povrata imovine ROA te stopa povrata kapitala ROE.

a) Stopa povrata imovine ROA

Stopa povrata imovine ROA dobiva se stavljanjem u odnos dobiti nakon oporezivanja i ukupne imovine. Na taj se način dobiva podatak o dobiti koju promatrano poduzeće ostvaruje iz jedne novčane jedinice imovine.

$$\text{Stopa povrata imovine} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja}}{\text{ukupna imovina}}$$

b) Stopa povrata kapitala ROE

Slično kao i kod prethodnog pokazatelja, stopa povrata kapitala dobiva se stavljanjem u odnos dobiti nakon oporezivanja i glavnice, a upućuje na to koliko dobiti promatrano poduzeće ostvaruje na jednu novčanu jedinicu vlastitog kapitala.

$$\text{Stopa povrata kapitala} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja}}{\text{glavnica}}$$

4.6. POKAZATELJI INVESTIRANJA

Pokazatelji investiranja sadrže informacije o uspješnosti investiranja poduzeća. Točnije, govore o ulaganju u dionice. Kako bi se navedeni pokazatelji mogli izračunati, potrebni su podaci o dionicama poduzeća koje nije moguće pronaći unutar pet temeljnih financijskih izvještaja. Neki od pokazatelja investiranja su: dobit po dionici, dividenda po dionici, ukupna rentabilnost dionice te dividenda rentabilnosti dionice.

5. PRAKTIČNI DIO RADA: ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA HIDROING D.O.O.

U ovom dijelu rada, koristeći se znanjima i metodologijom financijske analize koja je opisana u teorijskom dijelu, analizirano je poslovanje promatranog poduzeća iz okruženja.

Poduzeće Hindoing d.o.o. je društvo s ograničenom odgovornošću, a svojom veličinom spada u kategoriju malih poduzeća. Broj zaposlenih iznosi 37, a prihod iznosi oko 19.000.000,00 milijuna kuna. Iz toga se razloga ono svrstava u kategoriju malih poduzeća te nije nužno sastavljati svih pet temeljnih financijskih izvještaja, već isključivo bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje. U radu je provedena analiza financijskih izvještaja te analiza pomoću financijskih pokazatelja na navedenom primjeru. Analiza financijskih izvještaja trgovačkog društva Hidroing d.o.o. iz Osijeka pokazuje i financijski pokazatelji upućuju na uspješno poslovanje.

5.1. BILANCA

Trgovačko društvo Hidroing d.o.o. Osijek osnovano je 1990. godine. U privatnom je vlasništvu te registrirano u Trgovačkom sudu u Osijeku za obavljanje djelatnosti projektiranja, nadzora, konzaltinga i inženjeringa u području vodnog gospodarstva. U nastavku je prikazana bilanca navedenog poduzeća na kraju 2020. godine.

BILANCA

stanje na dan 31.12.2020.

Tablica 5. Bilanca poduzeća Hidroing d.o.o.

Naziv pozicije	2019.	2020.
AKTIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL		

B) DUGOTRAJNA IMOVINA	5.917.438	5.866.848
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	16.820	7.666
1. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	16.820	7.666
II. MATERIJALNA IMOVINA	5.747.568	5.847.357
1. Zemljište	440.326	440.326
2. Građevinski objekti	681.711	532.082
3. Postrojenja i oprema	179.608	162.828
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	663.087	929.285
5. Materijalna imovina u pripremi	143.411	143.411
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA		
IV. POZRAŽIVANJA	153.050	11.825
1. Potraživanja od kupaca	153.050	11.825
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	9.598.816	10.146.484
I. ZALIHE		
II. POTRAŽIVANJA	4.204.239	5.882.755
1. Potraživanja od kupaca	4.055.658	5.858.693
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	4.723	4.577
3. Potraživanja od države i drugih institucija	64.465	2.321
4. Ostala potraživanja	79.393	17.164
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	2.761.270	1.655.359
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	2.761.270	1.655.359
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	2.633.307	2.608.370
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	699.153	48.097
E) IZVANBILANČNI ZAPISI		
UKUPNA AKTIVA	16.215.407	16.061.429
PASIVA		
A) KAPITAL I REZERVE	14.944.005	7.330.604
I. TEMELJNI UPISANI KAPITAL	900.000	900.00
II. REZERVE IZ DOBITI	3.544.276	3.544.276
1. Ostale rezerve	3.544.276	3.544.276
III. REVALORIZACIJSKE REZERVE	454.483	401.691
IV. ZADRŽANA DOBIT I PRENESENI GUBITAK	8.476.743	602.646
1. Zadržana dobit	8.476.743	602.646
V. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	1.568.503	1.881.991
1. Dobit poslovne godine	1.568.503	1.881.991
B) REZERVIRANJA		
C) DUGOROČNE OBVEZE	246.795	193.402
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	175.643	135.448
2. Odgođena porezna obveza	71.152	57.954
D) KRATKOROČNE OBVEZE	1.024.607	8.537.423

1. Obveze prema dobavljačima	254.461	1.415.712
2. Obveze prema zaposlenicima	382.740	582.712
3. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	383.897	1.474.640
4. Obveze s osnove udjela u rezultatu		5.063.522
5. Ostale kratkoročne obveze	3.509	837
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA		
F) IZVANBILANČNI ZAPISI		
UKUPNA PASIVA	16.215.407	16.061.429

Izvor: Registar završnih financijskih izvješća, FINA

Analizirajući bilancu moguće je uspoređivati stavke unutar aktive i pasive te promatrati jesu li se one smanjile, povećale ili ostale nepromijenjene. Na dan 31.12.2019. aktiva poduzeća iznosila je 16.215.407,00 HRK, jednako kao i njezina pasiva. Sljedeće godine, točnije 31.12.2020. aktiva poduzeća iznosila je 16.061.429,00 HRK, jednako kao i pasiva navedenog poduzeća. Iz ovoga se zaključuje kako se bilanca trgovačkog društva Hidroing d.o.o. Osijek smanjila. Nadalje, iz bilance trgovačkog društva moguće je utvrditi kako se dugotrajna imovina također smanjila, a najviše se smanjila nematerijalna imovina i to za gotovo 50%. Osim nematerijalne imovine, u aktivi bilance se značajno smanjila stavka potraživanja unutar dugotrajne imovine. Gledajući bilancu ovog poduzeća, moguće je zaključiti kako se kratkotrajna imovina povećala za nešto više od pola milijuna kuna. Najveća promjena unutar kratkotrajne imovine dogodila se kod potraživanja i to potraživanja od kupaca. Osim navedenog, moguće je izdvojiti i plaćene troškove budućeg razdoblja i obračunati prihod koji se smanjio za gotovo pola milijuna kuna. Unutar pasive poduzeća najznačajnija promjena se dogodila unutar stavke zadržane dobiti koja se smanjila za gotovo 8 milijuna kuna. Osim navedenog, značajnija se promjena dogodila na stavci obveza s osnova udjela u rezultatu koja je narasla na preko 5 milijuna kuna. Samim time su se kratkoročne obveze te kapital i rezerve najviše promijenili kada je riječ o pasivi bilance trgovačkog društva Hidroing d.o.o. Osijek. Na ovaj je način moguće već prvim pregledom na bilancu dobiti uvid u financijsko stanje poduzeća, ali i njegovu uspješnost. Pomoću ostalih financijskih izvještaja moguće je provesti dublju analizu i utvrditi pojedinosti i razloge smanjenja, odnosno povećanja pojedinih stavki unutar bilance poduzeća.

5.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

U nastavku je prikazan račun dobiti i gubitka poduzeća Hidroing d.o.o.

Tablica 6. Račun dobiti i gubitka poduzeća Hidroing d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA		
NAZIV POZICIJE	2019.	2020.
1. POSLOVNI PRIHODI	18.226.247	19.107.899
I. Prohodi od prodaje (izvan grupe)	17.996.214	18.781.149
II. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	230.033	326.750
2. POSLOVNI RASHODI	16.284.570	16.798.744
I. Materijalni troškovi	7.072.994	7.137.981
a) Troškovi sirovina i materijala	360.328	326.245
b) Ostali vanjski troškovi	6.712.666	6.811.736
II. Troškovi osoblja	7.491.243	7.740.514
a) Neto plaće i nadnice	4.466.224	4.609.047
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaće	2.021.163	2.086.600
c) Doprinosi na plaće	1.003.856	1.044.867
III. Amortizacija	337.011	489.857
IV. Ostali troškovi	1.345.397	1.245.635
V. Ostali poslovni rashodi	37.925	184.757
3. FINANCIJSKI PRIHODI	20.820	47.757
I. Ostali prihodi s osnove kamata	12.892	16.773
II. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	7.928	30.984
4. FINANCIJSKI RASHODI	20.480	19.991
I. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	15.618	3.575
II. Tečajne razlike i drugi rashodi	1.789	9.729
III. Ostali financijski rashodi	3.073	6.687
5. UKUPNI PRIHODI	18.247.067	19.155.656
6. UKUPNI RASHODI	16.305.050	16.818.735

7. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	1.942.017	2.336.921
I. Dobit prije oporezivanja	1.942.017	2.336.921
8. POREZ NA DOBIT	373.514	454.930
9. DOBITAK ILI GUBITAK RAZDOBLJA	1.568.503	1.881.991
I. Dobit razdoblja	1.568.503	1.881.991

Izvor: Registar završnih financijskih izvješća, FINA

Iz računa i gubitka moguće je uspoređivati visinu prihoda i rashoda tekuće 2020. godine sa prethodnom 2019. godinom.

Uspoređivanjem ostvarenih ukupnih prihoda tekuće 2020. godine sa prethodnom 2019. godinom može se utvrditi da su ukupni prihodi u tekućoj godini povećani u odnosu na prethodnu za iznos od 908.589,00 HRK ili za 4,98% (sa 18.247.067,00 HRK na 19.155.656,00 HRK) što je pozitivno. Ovo povećanje rezultira u najvećem dijelu zbog povećanja poslovnih prihoda za iznos od 881.651,00 HRK, što je također pozitivno i u manjem dijelu zbog povećanja financijskih prihoda za iznos od 26.937,00 HRK.

Uspoređivanjem ostvarenih ukupnih rashoda tekuće 2020. godine sa prethodnom 2019. godinom može se utvrditi da su ukupni rashodi u tekućoj godini povećani u odnosu na prethodnu za iznos od 513.685,00 HRK ili za 3,15% (sa 16.305.049,00 HRK na 16.818.734,00 HRK). Ovo povećanje rezultira u najvećem dijelu zbog povećanja poslovnih rashoda za iznos od 514.174,00 HRK.

Važno je usporediti ukupne prihode s ukupnim rashodima te vidjeti kolika je i kakva razlika. Uspoređivanjem ostvarenih ukupnih prihoda koji za 2020. godinu iznose 19.155.656,00 HRK sa ostvarenim ukupnim rashodima koji za istu godinu iznose 16.818.734,00 HRK može se utvrditi da je trgovačko društvo Hidroing d.o.o. Osijek ostvarilo u 2020. godini dobit prije oporezivanja u iznosu od 2.336.921,00 HRK. Porez na dobit za 2020. godinu ovo poduzeće je iskazalo u iznosu od 454.930,00 HRK tako da je ovo poduzeće ostvarilo dobit nakon oporezivanja za 2020. godinu u iznosu od 1.881.991,00 HRK (dobit prije oporezivanja 2.336.921,00 HRK umanjena za porez na dobit 454.930,00 HRK) što je u odnosu na prethodnu 2019. godinu povećanje za 81.416,00 HRK ili za 21,80%.

5.3. BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Na početku bilješki uz financijske izvještaje nalaze se informacije o društvu. Iz njih se dobivaju informacije o nazivu i adresi poduzeća, pravnom obliku i državi osnivanja. Osim toga, moguće je utvrditi i osnovnu djelatnost društva, a u ovom slučaju je riječ o inženjeringu i s njim povezanim tehničkim savjetovanjem. Nadalje, saznaju se informacije o osnovama sastavljanja financijskih izvještaja te sažetak značajnih računovodstvenih politika. U nastavku je moguće pronaći pojašnjenja i dodatne informacije o bilanci i računu dobiti i gubitka. Iz bilježaka vezanih uz račun dobiti i gubitka saznaje se kako su prihodi poduzeća narasli za 4,98%, a nastali su po osnovi kamata i tečajnih razlika. Najviše su narasli poslovni prihodi, a najveća stavka su prihodi od pružanja usluga. Ukupni rashodi društva su također narasli za 3,15%, a najveća stavka su Poslovni rashodi s udjelom od 99,88%. Najveći udio Poslovnih rashoda čine troškovi osoblja s udjelom od 46,08%. Na kraju računa dobiti i gubitka prikazana je dobit, odnosno gubitak razdoblja. Ovom je poduzeću bruto dobit narasla za 20,33%. U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, obračunat je Porez na dobit za 2020. godinu, po stopi od 18% na osnovicu poreza na dobit. Nakon oporezivanja, neto dobit društva iznosila je 1.881.991,00 HRK što je porast u odnosu na 2019. godinu od 19,99%. U nastavku slijede bilješke uz bilancu. Značajnije kretanje pojedinih stavki dodatno je objašnjeno. Stoga je moguće utvrditi kako se stavka dugotrajne nematerijalne imovine značajnije smanjila zbog amortizacije. U bilješkama stoji kako se u 2020. godini promijenila računovodstvena procjena vijeka trajanja dijela dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, tako da su stope povećane pa je obračunata amortizacija veća za približno 100.000,00 HRK. Značajne promjene su se dogodile i u stavkama kratkotrajne financijske imovine. Iz bilješki uz financijske izvještaje moguće je utvrditi kako se kratkotrajna financijska imovina smanjila zbog povrata oročenih depozita u banku u iznosu od 1.000.000,00 HRK. U nastavku su objašnjene i pojedine stavke pasive koje su se značajnije promijenile.

Likvidnost i stabilnost poduzeća je dobra premda su tendencije pada u usporedbi sa 2019. godinom. Tome svjedoče podaci iz temeljnih financijskih izvještaja, ali i određeni financijski pokazatelji koji su se znatno smanjili. Međutim, razlog tome je moguće pronaći u bilješkama uz financijske izvještaje u kojima je navedeno detaljno objašnjeno. Trgovačko društvo sve svoje obveze podmiruje u roku i na vrijeme. U promatranom razdoblju udio vlastitog financiranja je visok, a zaduženost niska. Prema pokazateljima se može zaključiti kako poduzeće efikasno

upotrebljava svoje resurse. Trgovačko društvo posluje ekonomično i profitabilno te se može reći da ostvaruje zadovoljavajuće prinose na uloženi kapital.

5.4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

a) Koeficijent tekuće likvidnosti

Izračun koeficijenta tekuće likvidnosti za trgovačko društvo Hidroing d.o.o. Osijek slijedi u nastavku.

Tablica 7. Koeficijent tekuće likvidnosti

OPIS	2019.	2020.
Kratkotrajna imovina	9.598.815	10.146.484
Kratkoročne obveze	1.024.607	8.537.423
Koeficijent tekuće likvidnosti	9,37	1,19

Izvor: Obrada autora.

Koeficijent tekuće likvidnosti pruža uvid u likvidnost promatranog poduzeća. On ne bi trebao iznositi manje od 2. Iz navedene se tablice uočava kako koeficijent tekuće likvidnosti iznosi 1,19 u 2020. godini što znači da su kratkoročne obveze za 1,19 puta manje od kratkotrajne imovine. Gledajući preporučeni iznos, navedeno se društvo nalazi u malo lošijem položaju. Koeficijent tekuće likvidnosti je smanjen u 2020. godini u odnosu na prethodnu 2019. godinu sa 9,37 na 1,19. Do smanjenja Koeficijent tekuće likvidnosti u 2020. godini u odnosu na prethodnu 2019. godinu došlo je zbog povećanja kratkoročnih obveza sa 1.024.607,00 HRK za 7.512.817,00 HRK na 8.537.423,00 HRK. Do povećanja kratkoročnih obveza u najvećem dijelu došlo je zbog povećanja obveza s osnove udjela u rezultatu, a riječ je o iznosu od 5.063.522,00 HRK. Poduzeće je tijekom 2020. godine donijelo odluku o isplati dijela zadržane dobiti te je navedena odluka utjecala na smanjenje zadržane dobiti i povećanje obveza s osnova udjela u rezultatu.

b) Koeficijent ubrzane likvidnosti

Za izračun ovoga koeficijenta potrebno je uzeti u obzir iznos zaliha. S obzirom da trgovačko društvo Hidroing d.o.o. Osijek nema zaliha, koeficijent ubrzane likvidnosti iznosi jednako kao i koeficijent tekuće likvidnosti.

c) Koeficijent trenutne likvidnosti

Tablica 8. Koeficijent trenutne likvidnosti

OPIS	2019.	2020.
Novac	2.633.307	2.608.370
Kratkoročne obveze	1.024.607	8.537.423
Koeficijent trenutne likvidnosti	2,57	0,31

Izvor: Obrada autora.

Iz tablice je moguće utvrditi kako koeficijent trenutne likvidnosti iznosi 0,31 u 2020. godini što znači da je novac manji od kratkoročnih obveza, a to poduzeću daje lošiju poziciju, tim više što se koeficijent trenutne likvidnosti manjio u 2020. godini. Do manjenja Koeficijent trenutne likvidnosti u 2020. godini došlo je iz istih razloga opisanih kod koeficijenta tekuće likvidnosti.

d) Koeficijent financijske stabilnosti

Tablica 9. Koeficijent financijske stabilnosti

OPIS	2019.	2020.
Dugotrajna imovina	5.917.438	5.866.848
Kapital i dugoročne obveze	15.190.800	7.524.006
Koeficijent financijske stabilnosti	0,39	0,78

Izvor: Obrada autora.

Navedeni koeficijent mora iznositi manje od 1. Smanjenje je ovog koeficijenta pozitivna tendencija. Ukoliko se koeficijent smanjuje, utoliko se likvidnost poduzeća povećava. Ako se Koeficijent financijske stabilnosti smanjuje, to znači da dolazi do povećanja radnog kapitala.

Kao što se vidi iz tablice Koeficijent financijske stabilnosti iznosi 0,78 u 2020. godini i 0,39 u 2019. godini pa se može zaključiti da je stabilnost društva jako dobra premda je povećan

Koeficijent financijske stabilnosti u 2020. godini u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Do povećanja je došlo iz istih razloga opisanih kod koeficijenta tekuće likvidnosti.

e) Neto obrtni kapital

U ovom slučaju neto obrtni kapital je pozitivna vrijednost i iznosi 1.609.061,00 HRK. Obrtni kapital je uvjet likvidnosti i financijske stabilnosti poduzeća.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

a) Koeficijent zaduženosti

Tablica 10. Koeficijent zaduženosti

OPIS	2019.	2020.
Ukupne obveze	1.271.401	8.730.825
Ukupna imovina	16.215.407	16.061.429
Koeficijent zaduženosti	0,08	0,55

Izvor: Obrada autora.

Pokazatelj zaduženosti upućuje na to da se 55% imovine financira iz tuđih izvora sredstava, što je više u odnosu na prethodnu 2019. godinu u kojoj se ukupna imovina financirala iz tuđih izvora za 0,08%. Koeficijent zaduženosti govori da se ukupna imovina financira u manjem dijelu iz vlastitih izvora (45%) i većim dijelom iz tuđih izvora (55%) što je pozitivan trend iako je Koeficijent zaduženosti povećan u 2020. godini u odnosu na prethodnu 2019. godinu sa 0,08 na 0,55. Do povećanja Koeficijent zaduženosti došlo je zbog istih razloga opisanih kod koeficijenta tekuće likvidnosti.

b) Koeficijent vlastitog financiranja

Koeficijent vlastitog financiranja je približno jednak standardima, a njegov rezultat je vezan uz rezultat koeficijenta zaduženosti i razlogu zbog kojeg je on u 2020. godini nešto veći.

Tablica 11. Koeficijent vlastitog financiranja

OPIS	2019.	2020.
-------------	--------------	--------------

Glavnica	14.944.005	7.330.604
Ukupna imovina	16.215.407	16.061.429
Koeficijent vlastitog financiranja	0,92	0,45

Izvor: Obrada autora.

c) Odnos duga i glavnice

Tablica 12. Odnos duga i glavnice

OPIS	2019.	2020.
Ukupni dug	1.271.401	8.730.825
Glavnica	14.944.005	7.330.604
Odnos duga i glavnice	0,09	1,19

Izvor: Obrada autora.

Kao što se može vidjeti iz tablice glavnica je veća od ukupnog duga. Do smanjenja ukupnog duga i glavnice došlo je iz istih razloga opisanih kod koeficijenta tekuće likvidnosti.

POKAZATELJI AKTIVNOSTI

a) Koeficijent obrta ukupne imovine

Tablica 13. Koeficijent obrta ukupne imovine

OPIS	2019.	2020.
Ukupni prihodi	18.247.067	19.155.656
Ukupna imovina	16.215.407	16.061.429
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,02	1,19

Izvor: Obrada autora.

Koeficijent obrta ukupne imovine poduzeća Hidroing d.o.o. iznosi 1,19. To znači da poduzeće obrne 1,19 puta imovinu u razdoblju od jedne godine. Dobro je što je ovaj koeficijent povećan u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

Pomoću prikazanih podataka, moguće je zaključiti kako poduzeće Hidroing d.o.o. uspješno vodi svoje poslovanje. Analizom temeljnih financijskih izvještaja moguće je utvrditi kako poduzeće ima veliku dugotrajnu imovinu, uzme li se u obzir djelatnost s kojom se bavi. Dugoročne obveze nisu izrazito visoke, a svoje kratkoročne obveze podmiruje u roku. Sve navedeno rezultat je uspješnog poslovanja. Analizom financijskih pokazatelja može se zaključiti kako je likvidnost poduzeća dobra, na što ukazuju neto radni kapital i ostali pokazatelji. Poduzeće je 2019. i 2020. godine poslovalo s dobiti, a valja naglasiti kako se ona iz godine u godinu dodatno povećala. Iz tog razloga, poduzeće je ispatilo dobit vlasnicima. S obzirom na činjenicu kako je poduzeće povećalo svoje obveze prema investitorima, moguće je očekivati dodatna ulaganja u 2021. godini.

6. ZAKLJUČAK

Temeljni financijski izvještaju predstavljaju temelj analize poslovanja poduzeća. Pravilnom analizom se dolazi do podataka o načinu poslovanja. U Republici Hrvatskoj postoji pet temeljnih financijskih izvještaja, a to su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje. Polazište svih poslovnih odluka leži upravo u analizi financijskih izvještaja.

Korisnici financijskih izvještaja se dijele u dvije skupine, a riječ je o internim korisnicima i eksternim korisnicima financijskih izvještaja. Interni su korisnici najčešće menadžeri i vlasnici poduzeća. Interna analiza je puno složenija i dublja te pruža konkretnije podatke. Eksterni korisnici financijskih izvještaja su kreditori, dioničari, investitori i ostali.

Nužnost sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja ovisi o veličini poduzeća. Iz tog proizlazi kako mala i srednja poduzeća u odnosu na velika poduzeća, nisu nužna sastavljati svih pet temeljnih financijskih izvještaja. Mala i srednja poduzeća dužna su sastaviti i objaviti bilancu, račun dobiti i gubitka te temeljne financijske izvještaje. Ostale izvještaje mogu sastaviti radi vlastitih potreba, no nisu ih dužni objaviti. S druge strane, velika poduzeća moraju sastaviti i objaviti svih pet temeljnih financijskih izvještaja.

Osim sastavljanja temeljnih financijskih izvještaja, značajnija je njihova analiza. Analiza se sastoji od analize financijskih izvještaja i analize pomoću financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji predstavljaju odnose između dviju veličina. Dobiveni podaci pokazatelja se uspoređuju sa standardnim veličinama. Najčešće se koristi šest skupina financijskih pokazatelja, a to su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja. Svaki od navedenih pokazatelja dodatno opisuje uspješnost poslovanja, a može ukazivati i na određene poteškoće. Općenito, analizom financijskih izvještaja te analizom pomoću financijskih pokazatelja moguće je doći do značajnih i bitnih informacija o uspješnosti poslovanja bilo kojeg poduzeća. Potrebno je samo pravilno i precizno čitati i tumačiti podatke.

LITERATURA

1. Spajić F., Gulin D., Orsag S., Vašiček V., Žager L., Leko S., Avelini Holjevac I., Mrša J. (1994) *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Sveučilišna tiskara d.o.o.
2. Gulin D., Orsag S., Vašiček V., Žager L. (1996) *Analiza i konsolidacija financijskih izvještaja*. Zagreb: Sveučilišna tiskara d.o.o.
3. Guzić, Š., (2020) *Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2019. godinu za poduzetnike*. *Računovodstvo, Revizija i Financije* 20(1), str. 2-8.
4. Jurić, Đ., (2020) *Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2019. godinu za poduzetnike*. *Računovodstvo, Revizija i Financije* 20(1), str. 46-71.
5. Cirkveni Filipović, T., (2020) *Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2019. godinu za poduzetnike*. *Računovodstvo, Revizija i Financije* 20(1), str. 151-165.
6. Rakijašić J., Slovinac I., Zaloker D. (2017) *Računovodstvo i porezi za poduzetnike*. Zagreb: Tiskara Zelina d.d.
7. Hrvatska gospodarska komora. (2014) *Vodič za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natjecajima za dodjelu sredstava iz fondova EU*. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/vodiczadefinicijumalogisrednjegpoduzetnistvaunatjecajimazadodjelusredstavaizfondovaeuhgkanaliza0120144457b5747dec0a7.pdf> (Pristupljeno 25.5.2021.)
8. Tintor Ž. (2015) *Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka*. Dostupno na: [file:///C:/Users/andrea/Downloads/84_103_Tintor%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/andrea/Downloads/84_103_Tintor%20(1).pdf) (Pristupljeno 15.6.2021.)
9. Mesarić P. (2019) *Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja*. Dostupno na: <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> (Pristupljeno 1.7.2021.)
10. Perčević H. (2015) *Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja*. Dostupno na: <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf> (Pristupljeno 3.7.2021.)

11. Jelić, F. (2013) *Poslovni dnevnik: Znete li čemu služe informacije o novčanom toku?* Dostupno na: <https://www.poslovni.hr/kako-su-uspjeli/znete-li-cemu-sluze-informacije-o-novcanom-toku-229364> (Pristupljeno 1.7.2020.)
12. Šindilj, A. (2019) *Analiza poslovanja temeljna na novčanom toku.* Dostupno na: <https://repozitorij.oss.unist.hr/islandora/object/ossst%3A286/datastream/PDF/view> (Pristupljeno 30.6.2021.)
13. Gojak I. (2017) *Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća Slobodna Dalmacija d.d. Split.* Dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/efst:1321/preview> (Pristupljeno 25.6.2021.)
14. Volarević, H., Varović, M. (2013) *Osnove računovodstva.* Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/981264.Racunovodstvo_1_-_udzbenik_za_srednju_skolu.pdf (Pristupljeno 25.6.2021.)
15. Tintor, Ž. (2015) *Važnost revizije kao pokazatelja kvalitete financijskih izvještaja.* Dostupno na: file:///C:/Users/andrea/Downloads/140_153_Tintor.pdf (Pristupljeno 20.6.2021.)
16. Šestan, V. (2019) *Temeljni financijski izvještaji poduzeća C.M.G.C. d.o.o.* Dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:5228/datastream/PDF> (Pristupljeno 20.6.2021.)
17. Poslovni dnevnik (2010) *Što sve treba prijaviti poreznoj upravi.* Dostupno na: <https://www.poslovni.hr/kako-su-uspjeli/sto-sve-treba-prijaviti-poreznoj-upravi-150926> (Pristupljeno 20.6.2021.)
18. Prstec, T. (2020) *Kako donijeti kvalitetne poslovne odluke? Naučite čitati svoje financijske izvještaje.* Dostupno na: <https://zeneinovac.com/kako-donijeti-kvalitetne-poslovne-odluke-naucite-citati-svoje-financijske-izvjestaje/> (Pristupljeno 20.6.2021.)
19. Poslovni dnevnik (2016) *Tajne financijskih izvještaja.* Dostupno na: <https://www.poslovni.hr/poduzetnik/tajne-financijskih-izvjescia-313891> (Pristupljeno 20.6.2021.)
20. Narodne novine. (2009) *Međunarodni računovodstveni standardi: Izvještaj o novčanom toku.* Narodne novine d.d. Zagreb, br.136.

21. Janus, A. (2010) *Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja*. Dostupno na: <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/ja14112010.pdf> (Pristupljeno 20.8.2021.)
22. Šindilj, A. (2019) *Analiza poslovanja temeljan na novčanom toku*. Dostupno na: <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/ja14112010.pdf> (Pristupljeno 20.8.2021.)
23. Delić, A. (2020) *Financijska analiza*. Dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (Pristupljeno na: 20.8.2021.)
24. Čandrić Dankoš, I. (2009) *Financijski izvještaji kao osnova poslovnog odlučivanja*. Dostupno na: <http://www.poduzetnistvo.org/news/clanak-financijski-izvjestaji-kao-osnova-poslovnog-odlucivanja> (Pristupljeno 20.8.2021.)
25. Delić, A. (2020) *Temeljni elementi financijskih izvještaja*. Dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/1_bilanca.pdf (Pristupljeno 20.8.2021.)
26. Prstec, T., (2020) *Kako donijeti kvalitetne poslovne odluke? Naučite čitati svoje financijske izvještaje*. Dostupno na: <https://zeneinovac.com/kako-donijeti-kvalitetne-poslovne-odluke-naucite-citati-svoje-financijske-izvjestaje/> (Pristupljeno 20.6.2021.)
27. Štahan, M., (2017) *10 načela financijskog izvještavanja prevaga biti nad formom*. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2017/10-nacela-financijskog-izvjestavanja-i-prevaga-biti-nad-formom/> (Pristupljeno 8.9.2021.)
28. Vuk J., (2020) *Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2019. godinu za poduzetnike*. *Računovodstvo, Revizija i Financije* 20(1), str. 156-159.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Razvrstavanje poduzetnika prema veličini	4
Tablica 2. Pojednostavljeni prikaz bilance poduzeća	7
Tablica 4. Pojednostavljeni prikaz računa dobiti i gubitka.....	9
Tablica 6. Grupiranje financijskih pokazatelja	12
Tablica 3. Bilanca poduzeća Hidroing d.o.o.....	19
Tablica 5. Račun dobiti i gubitka poduzeća Hidroing d.o.o.	22
Tablica 7. Koeficijent tekuće likvidnosti	25
Tablica 8. Koeficijent trenutne likvidnosti	26
Tablica 9. Koeficijent financijske stabilnosti.....	26
Tablica 10. Koeficijent zaduženosti.....	27
Tablica 11. Koeficijent vlastitog financiranja.....	27
Tablica 12. Odnos duga i glavnice.....	28
Tablica 13. Koeficijent obrta ukupne imovine	28